

Vulkanológiai múzeum az Etna lábánál

Amióta Hadrianus császár a hagyományok szerint megmászta, az Etnát Szicília-nak e legmagasabb hegycsúcsát s Európa legnagyobb tűzhányóját sűrűn látogatják a turisták. A látóvalók száma a közeljövőben gyarapodni fog: a maga nemében páratlan vulkanológiai múzeum létesül a hegy lábánál Rittmann svájci geológusnak, a cataniai egyetem vulkanológiai intézete vezetőjének irányításával.

A tűzhányó természetére vonatkozó kutatásokat 1200 négyzetkilométernyi területen végzik, ahol 200 mellékkráter működését figyelik meg állandóan. Ezekből tör fel időnként a magma, a folyékony kőzet. A központi kráter azonban — ez idő szerint — nyugalmában van. A mintegy 1000 m

magasságban húzódó mellékkráterek tizenöt év alatt 3750 millió tonna magmát lövelltek ki magukból. Ez olyan mennyiség, amellyel Svájc egész területét 5 cm vastagságú magmaréteggel fedhetnék be. A kitörő magma átlagos hőfoka 1000 C volt.

A vulkáni tevékenység egyik jellegzetes kísérő tünete a hegy alakjának és magasságának állandó változása. Száz évvel ezelőtt az Etna csúcsa 3313 m magasságban terült el a tengerszint felett. A legutóbbi mérés eredménye 3262 m volt.

A berendezés alatt álló vulkanológiai múzeumban a terjedelmes közgyűjteményen kívül az Etna hatalmas méretű modellje látható. (Neue Zürcher Zeitung)

Egy különös barlang

Ausztria nem panaszkodhat, hogy kevés a barlangja. Hegyeiben mintegy 3600 természetes úton keletkezett barlangot tartanak nyilván. Ezek közül különösen fontos a Bécsújhelytől 10 kilométerre nemrég felfedezett erlachi „Excentriques-barlang”. Az „excentriques” olyan cseppkőformák, amelyeket először a dél-franciaországi barlangokban figyeltek meg. Ezért francia eredetű az elnevezésük is. Az újonnan felfedezett barlang feltűnően gazdag e cseppkőekben.

Ezek teljesen szabálytalanul növekednek. Mint valaminő szürrealista ábrázolat, burjánzanak a barlang minden részében. Némelyik kakassarkantyúra emlékeztetően fölfelé görbül. Olykor fonalvékonyságú képződményként vízszintesen merednek ki a falból. Ez az alakzat „filiformes” néven ismeretes.

A barlangot — amely kelet—nyugat irányú hasadékokban húzódik — egy kőbánya művelése során fedezték fel. Kialakulását a helyenként még ma is látható talajvíz emelkedésének és süllyedésének köszönheti. A talajvíz az egyik teremben cseppkövektől díszített kis tavat alkot.

A barlang általában kis termekből áll. Egy körülbelül 60 méteres útszakaszon eddig négy kibővülést állapítottak meg. Ezeket le- és felfelé növekvő cseppkövek és az átszivárgó mésztartalmú víz különféle lerakódásai díszítik.

A barlang nevezetességeihez tartozik a részben feketés színben játszó cseppkő is. E színdrámát valószínűleg a talajvíz feliszaposodásával kapcsolatos.

(Universum)

